

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ОСВІТИ І НАУКИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ

**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФТЕХОСВІТИ
У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

На допомогу
майстрам виробничого навчання
та старшим майстрам
ПТНЗ

ЗБІРНИК РЕКОМЕНДАЦІЙ
з методики складання
планів уроків з індивідуального навчання
керування автотранспортними засобами

(для професії «Водій мототранспортних засобів «категорія А1»
за ДСПТО 8321.01.00.60.21-2012)

Систематизовано
методистом НМЦ ПТО
Набоковим М.Ф.

м. Дніпропетровськ, 2012

МЕТОДИЧНИЙ ПОСІБНИК МАЙСТРОВІ ВИРОБНИЧОГО НАВЧАННЯ

Посібник призначений для майстрів виробничого навчання професійно-технічного навчального закладу. У ньому розкриваються основні вимоги до підготовки й проведення занять навчальної програми, дані методичні рекомендації із планування навчальних занять, складанню документації, письмового інструктування, проведенню вступного, поточного й заключного інструктажів.

ПІДГОТОВКА ДО ЗАНЯТТЯ

Від ретельної розробки плану заняття або плану роботи на день, від правильної побудови вступного інструктажу, методики розповіді й показу прийомів роботи залежать успіх у роботі учнів/слухачів та засвоєння ними навчального матеріалу.

Відповідно до навчальної програми **майстер виробничого навчання зобов'язаний:**

- ! упередити, що повинні вивчати учні/слухачі в навчальний робочий день;
- ! проаналізувати підсумки попереднього навчального дня й намітити, як заповнити прогалини в майбутній роботі;
- ! підібрати й систематизувати навчальний матеріал для майбутнього робочого дня;
- ! скласти план вступного й поточного інструктажу, показу прийомів роботи й наочне приладдя;
- ! заздалегідь сформулювати питання, які будуть задані учням/слухачам під час вступного інструктажу або на заключному етапі;
- ! підготувати необхідні наочне приладдя й передбачити час їхнього показу;
- ! підготувати учбово-виробничі завдання, технічну документацію, робочий і вимірювальний інструмент, пристосування й устаткування.

МЕТИ Й ЗАВДАННЯ ЗАНЯТТЯ

Важливою частиною підготовки майстра виробничого навчання до занять є завчасне складання плану.

Відповідно логіці системи передачі знань на кожному навчальному занятті повинен здійснюватися процес навчання, розвиток й виховання учнів/слухачів.

Майстер визначає й конкретизує навчальну, розвиваючу й виховну мету кожного заняття.

➤ Навчальна мета:

- формування первісних знань і звичок з виконання трудових прийомів (назва трудових операцій);
- формування первісних знань і звичок з виконання трудових прийомів й операцій (назва комплексної або перевіркової роботи);
- закріплення й удосконалення отриманих знань і звичок виконання трудових прийомів (операцій, робіт) і формування професійних умінь при виконанні (назва виду робіт);
- контроль і перевірка рівня професійних знань, умінь, звичок при виконанні (назва виду робіт).

Навчальна мета - це кінцевий результат, до якого ми прагнемо на даному занятті.

Щоб реалізувати навчальну мету, майстер ставить конкретні навчальні завдання.

Навчити учнів/слухачів:

- правильно організувати робоче місце;
- дотримуватись правильної технологічної послідовності виконання трудових прийомів, операцій, робіт;

- здійснювати контроль і самоконтроль якості виконання робіт і дотримання норм часу (якщо вони є на даний вид роботи);
- дотримуватись санітарно-гігієнічних норм, техніку безпеки, пожежну безпеку при виконанні робіт.

➤ **Розвиваюча мета**

Розвиваюча мета припускає розвиток знань і практичних умінь на основі сучасних досягнень і передового досвіду.

➤ **Виховна мета**

Основні виховної мети на заняттях з виробничого навчання - це виховання свідомого відношення до роботи, почуття відповідальності за свою роботу. При цьому варто звертати увагу на формування вміння раціонально використати робочого часу, дбайливого ставлення до витрати матеріалів і т.п.

СКЛАДАННЯ ПЛАНУ ЗАНЯТТЯ

При складанні плану виробничого заняття варто враховувати загальні методичні рекомендації.

✓ Кількість часу на основні структурні елементи заняття визначає майстер залежно від змісту планованої роботи, однак на самостійні тренувальні вправи учнів/слухачів повинно виділятися не менше 80% навчального часу.

✓ У ході заняття проводяться вступний, поточний і заключний інструктаж.

Зразкова структура плану заняття

1. Організаційний момент (2-3 хв.)

1.1. Перевірка кількісного складу учнів/слухачів.

1.2. Перевірка готовності групи до заняття.

2. Вступний інструктаж (20-45 хв.)

2.1. Повідомлення теми й мети уроку.

2.2. Повторення й закріплення раніше вивчених знань, закріплення придбаних умінь і звичок (виконання демонстраційних тренувальних вправ).

3. Формування нових професійних знань, звичок, умінь (20-45 хв.)

3.1. Актуалізація опорних знань.

3.2. Демонстраційні вправи.

3.3. Аналіз проблемних ситуацій, можливих труднощів, видача рекомендацій.

4. Вступний інструктаж і розміщення учнів/слухачів на робочих місцях (3-5 хв.)

Самостійні вправи учнів/слухачів. Поточний інструктаж (4-5 ч.)

Заключний інструктаж (10-15 хв.)

6.1. Підведення загальних підсумків заняття.

6.2. Аналіз й обговорення типових помилок.

6.3. Оцінка якості виконаної роботи.

6.4. Підготовка робочих місць до наступних занять.

7. Видача домашнього завдання (повторення теоретичного матеріалу спеціальних дисциплін, розбір креслень, схем, вивчення інструкційних карт, конструювання пристосувань).

ДОКУМЕНТАЦІЯ З ІНСТРУКТУВАННЯ

1. Інструкційні карти застосовуються при вивченні технологічних операцій; розкривають раціональну послідовність, правила, засобу, способи виконання, контролю й самоконтролю освоєння трудових прийомів досліджуваної операції.

2. **Інструкційно-технологічні карти** застосовуються при виконанні робіт комплексного характеру; розкривають технологічну послідовність, режими, технічні вимоги, засоби й раціональні способи роботи.

3. **Навчальні алгоритми** застосовуються при навчанні учнів/слухачів з обслуговування, налагодження, діагностування неполаджень, регулювання складного устаткування, агрегатів й апаратури, містять чіткі правила виконання робіт у різних типових ситуаціях.

4. **Карти-завдання** застосовуються при навчанні учнів/слухачів у складних виробничих умовах, містять завдання з вивчення пристроїв й роботи складного устаткування, способів його обслуговування, налагодження, а також по узагальненню накопиченого досвіду.

Основні вимоги до документації з інструктування

- ✓ Відповідність програмі виробничого навчання.
- ✓ Відносна закінченість за змістом.
- ✓ Простота форми й структури, зручність при користуванні.
- ✓ Чіткість, дохідливість, лаконічність, технічна грамотність.
- ✓ Наочність (ілюстрація малюнками, схемами, графіками, які мають певну інструктивну значимість).
- ✓ Наявність критеріїв правильності виконання роботи, її якості, способів контролю учнями/слухачами процесу й результатів своєї роботи.

Як привчати учнів/слухачів виконувати виробничі операції з використанням учбово-технологічної документації?

- Забезпечити цією документацією кожного учня/слухача.
- Як навчальні завдання доручати учням/слухачам самим представляти інструкційні карти.
- Перед вступним інструктажем роздати учням/слухачам відповідні інструкційні карти й пояснити порядок виконання робіт.
- Залучати учнів/слухачів до самостійного вивчення документації з інструктування перед початком роботи.
- Здійснювати систематичну перевірку й оцінку якості виконання завдань, викладених у документації.

ІНСТРУКТУВАННЯ ЯК КЕРІВНИЦТВО НАВЧАЛЬНОЮ ГРУПОЮ

Інструктаж – частина процесу навчання, під час якого учням/слухачам даються вказівки, які встановлюють порядок і спосіб виконання роботи шляхом роз'яснення показу прийомів роботи й видачі документації.

Вступний інструктаж

- **Основна мета:**
  - підготувати учнів/слухачів до активного й свідомого виконання вправ і самостійних робіт;
  - розкрити зміст майбутньої роботи;
  - показати раціональні способи й засоби виконання.
- **Методи проведення вступного інструктажу:**
  - розповідь;
  - пояснення;
  - опитування-бесіда-опитування;

- евристична бесіда;
- показ прийомів і способів виконання роботи.
- **Послідовність вступного інструктажу:**
- повідомлення теми й мети уроку;
- перевірка знань, пов'язаних з матеріалом майбутнього уроку;
- пояснення характеру й призначення майбутньої роботи, порядку виконання вправ;
- розбір креслень, схем, еталонів виконання завдань;
- ознайомлення з матеріалами, інструментами, пристосуваннями, які будуть застосовуватися на уроці;
- пояснення й показ прийомів роботи, послідовності виконання завдань, способів самоконтролю процесу роботи, контролю якості виконаної роботи;
- розбір документації;
- розгляд типових помилок і способів їхнього попередження;
- роз'яснення правил техніки безпеки;
- перевірка засвоєння учнями/слухачами матеріалу вступного інструктажу;
- пробне виконання учнями/слухачами прийомів і способів роботи;
- видача завдань і розподіл учнів/слухачів на робочих місцях.

Поточний інструктаж

Поточний інструктаж проводиться майстром у процесі обходів робочих місць учнів/слухачів.

- **Мета обходу робочих місць:**
- перевірка дотримання встановленого порядку роботи, організації робочих місць;
- перевірка правильності користування контрольно-вимірними інструментами й приладами, технічною, учбово-технічною документацією;
- контроль якості виконання робіт;
- перевірка дотримання правил безпеки роботи.
- **Основні вимоги до поточного інструктування;**
- строго стежити за раціональним використанням робочого часу, правильною організацією робочих місць;
- спонукувати учнів/слухачів до самоконтролю;
- надавати своєчасну допомогу учням/слухачам не давати готових рішень, але й не допускати закріплення помилок;
- не завершувати роботу за учнем/слухачем;
- якщо допускають помилки, то провести колективне поточне інструктування;
- забезпечувати правильний режим роботи й відпочинку.

Заключний інструктаж

Мета заклоного інструктажу – підведення підсумків заняття.

Заключний інструктаж включає:

- повідомлення про досягнення мети заняття;
- аналіз виконання завдань групою в цілому, бригадами, окремими учнями/слухачами;
- показ кращих робіт;
- розбір типових помилок, допущених при виконанні учбово-виробничих робіт, вказівка шляхів їхнього попередження;
- аналіз дотримання правил техніки безпеки, організації робочих місць;
- розгляд випадків втрати робочого часу, браку, аналіз їхніх причин;
- повідомлення теми наступного заняття, видача домашнього завдання.

Професійно-практична підготовка
"Водіння мототранспортних засобів категорії «А1».

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Системи керування транспортним засобом і сигналізації.	1
2	Підготовка до виїзду і рух з невеликою швидкістю.	1
3	Рух із різною швидкістю.	2
4	Рух із зміною напрямку.	2
5	Маневрування в умовах обмеженого проїзду.	5
	Залік	1
	Всього	12

Примітка: Навчання водінню проводиться на закритому майданчику.

1 Системи керування транспортним засобом і сигналізації.

Посадка водія на транспортний засіб, положення водія транспортного засобу за кермом, вихід з транспортного засобу Розташування системи керування, сигналізації та контрольно-вимірювальних приладів Початок руху, переключення передач і гальмування. Регулювання дзеркал Підготовка двигуна до запуску, запуск та зупинка двигуна Прогрівання двигуна, спостереження за показаннями контрольно-вимірювальних приладів Рушання з місця, переключення передач у висхідному і низхідному порядку (з працюючим двигуном і піднятим ведучим колесом), поставлення важеля переключення передач у висхідну позицію

Тема 2. Підготовка до виїзду. Рух з невеликою швидкістю.

Контрольний огляд транспортного засобу перед виїздом, запуск та прогрівання двигуна Повільне рушання з місця, рух по прямій на першій передачі Підтримання заданої частоти обертів колінчатого валу двигуна. Збереження рівноваги, гальмування та зупинка транспортного засобу

Тема 3. Рух з різною швидкістю.

Рух по прямій. Регулювання швидкості руху шляхом зміни режиму роботи двигуна Вибір місця зупинки транспортного засобу. Зупинка двигуна. Поставлення важеля перемикачів передач у висхідну позицію Рушання з місця, розгін. Перемикачів передач у висхідному і низхідному порядку Рушання з місця, послідовне перемикачів передач, увімкнення сигналів повороту, зупинка транспортного засобу у визначеному місці

Тема 4. Рух із зміною напрямку.

Увімкнення сигналів повороту під час зміни напрямку руху Рушання з місця, розгін, повороти праворуч, ліворуч на кільцевому маршруті Рушання з місця, послідовне перемикачів передач. Гальмування двигуном та гальмами. Екстрене гальмування. Зупинка транспортного засобу у визначеному місці

Тема 5. Маневрування в умовах обмеженого проїзду.

Проїзд по "колу". Проїзд по "габаритному коридору", "вісімці", з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч, ліворуч і зупинка транспортного засобу на стоп-лінії.

Затверджено:
Старший майстер

«___» _____ 20__р.

ПОУРОЧНІ ПЛАНИ З ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАННЯ

Професія - «Водій мототранспортних засобів (категорія А1)»

ВОДІННЯ МОПЕДІВ, МОТОРОЛЕРІВ

ТЕМА 1. СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ І СИГНАЛІЗАЦІЇ (1 година)

ВПРАВА № 1

Тема заняття. Системи керування транспортним засобом транспортним засобом і сигналізації

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів основам керування мотоцикла; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50M-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Посадка водія в транспортний засіб, положення водія транспортного засобу за кермом, вихід з транспортного засобу
  - Розташування системи керування, сигналізації та контрольно-вимірювальних приладів
  - Початок руху, переключення передач і гальмування (при непрацюючому двигуні). Регулювання дзеркал
  - Підготовка двигуна до запуску, запуск та зупинка двигуна розігрівання двигуна, спостереження за показаннями контрольно-вимірювальних приладів
  - Рушання з місця, переключення передач у висхідному і низхідному порядку (з працюючим двигуном і піднятим ведучим колесом), вставлення важеля переключення передач у висхідну позицію
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 1.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ТЕМА 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИЇЗДУ І РУХ НЕВЕЛИКОЮ ШВИДКІСТЮ (1 година)

ВПРАВА № 2

Тема заняття. Підготовка до виїзду і рух невеликою швидкістю

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати підготовку мотоцикла до виїзду і рухатись з невеликою швидкістю; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50М-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Контрольний огляд транспортного засобу перед виїздом, запуск та прогрівання двигуна
  - Повільне рушання з місця, рух по прямій на першій передачі
  - Підтримання заданої частоти обертів колінчатого валу двигуна.
  - Збереження рівноваги, гальмування та зупинка транспортного засобу
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 2.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ТЕМА 3. РУХ З РІЗНОЮ ШВИДКІСТЮ (2 години)

ВПРАВА № 3

Тема заняття. Рух по прямій, регулювання швидкості руху, зупинка двигуна.

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати підготовку мотоцикла до руху по прямій, здійснювати регулювання швидкості руху та зупиняти двигун; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50М-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.

3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рух по прямій
  - Регулювання швидкості руху шляхом зміни режиму роботи двигуна
  - Вибір місця зупинки транспортного засобу
  - Зупинка двигуна
  - Поставлення важеля перемикачів передач у висхідну позицію
  - самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 3.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ВПРАВА № 4

Тема заняття. Рушання з місця, розгін та перемикачів передач

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати рушання з місця, розгін та перемикачів передач; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50М-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рушання з місця, розгін.
  - Перемикачів передач у висхідному і низхідному порядку
  - Рушання з місця, послідовне перемикачів передач, увімкнення сигналів повороту, зупинка транспортного засобу у визначеному місці.
  - Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 4.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ТЕМА 4. РУХ ІЗ ЗМІНОЮ НАПРЯМКУ (2 години)

ВПРАВА № 5

Тема заняття. Увімкнення сигналів повороту

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати увімкнення сигналів повороту; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50M-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Увімкнення сигналів повороту під час зміни напрямку руху
  - Рушання з місця
  - Розгін.
  - Повороти праворуч на кільцевому маршруті
  - Повороти ліворуч на кільцевому маршруті
  - Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 5.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ВПРАВА № 6

Тема заняття. Екстремне гальмування.

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати екстремне гальмування; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50M-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Рушання з місця, послідовне перемикання передач.
  - Гальмування двигуном
  - Гальмування гальмами.
  - Екстремне гальмування.
  - Зупинка транспортного засобу у визначеному місці
  - Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 6.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.

6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ТЕМА 5. МАНЕВРУВАННЯ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ПРОЇЗДУ (5 годин)

ВПРАВА № 7

Тема заняття. Проїзд по "колу"

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд по "колу"; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50М-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд по "колу"
  - Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії.
  - Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 7.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ВПРАВА № 8

Тема заняття. Проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50М-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.

3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч.
  - Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії.
  - Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 8.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ВПРАВА № 9

Тема заняття. Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50М-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
  - Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч.
  - Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії.
  - Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 9.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ВПРАВА № 10

Тема заняття. Проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом ліворуч

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати Проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом ліворуч; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50М-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
→ Проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом ліворуч.
→ Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії.
→ Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 10.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ВПРАВА № 11

Тема заняття. Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом ліворуч

Мета заняття. Навчити учнів/слухачів здійснювати Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом ліворуч; виховувати почуття відповідальності за довірену техніку, акуратність і ретельність.

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50M-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Освоєння нових прийомів і вправ.
→ Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом ліворуч.
→ Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії.
→ Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 11.
5. Проведення контрольного заїзду на перевірку вміння й звичок учнями/слухачами з основ керування мопедом, моторолером. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Заключний інструктаж: Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в журналі, книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ВПРАВА № 12 (Залік)

Тема заняття. Контроль знань учнів/слухачів

Мета заняття. Встановити рівень знань та умінь учнів/слухачів з водіння мототранспортних засобів на дорогах загального користування;

Устаткування. Мопед М5811212В, моторолер Sintes RF50M-01

Час проведення. 1 година

Місце проведення. Майданчик для практичного навчання водінню

Хід заняття

1. Організаційний момент - 1 хв.
2. Інструктаж з техніки безпеки - 1 хв.
3. Проведення щозмінного технічного догляду за мопедом, моторолером - 1 хв.
4. Контроль за виконанням прийомів і вправ.
  - своєчасність вмикання попереджувальних сигналів;
  - початок руху;
  - користування дзеркалом заднього виду;
  - розгін і переключання передач з нижчих на вищі і з вищих на нижчі, рух по прямій;
  - зупинка транспортного засобу на підйомі, а потім відновлення руху (при цьому транспортний засіб повинен плавно рушити з місця і може відкотитися назад не більше ніж на 20 см, а двигун повинен працювати);
  - на проїжджій частині зупинити транспортний засіб у місці, де є заїзд у двір з правого боку; увімкнути задню передачу і заїхати у двір без використання передньої передачі; після зупинки мотоцикл повинен стояти так, щоб його зовнішні контури не виступали на проїжджу частину);
  - гальмування і зупинка транспортного засобу при різних швидкостях, включаючи екстрену зупинку, якщо дозволяють дорожня ситуація і умови руху;
  - вибір дистанції і інтервалів між транспортними засобами;
  - маневрування на дорозі, що має дві і більше смуги для руху в одному напрямку;
  - об'їзд транспортних засобів, які стоять, у тому числі загального користування, та інших перешкод;
  - перестроювання з однієї смуги руху на іншу;
  - належна реакція на сигнали, що подаються іншими учасниками дорожнього руху;
  - оцінка дорожніх обставин при під'їзді до регульованого перехрестя, подання, за потреби, попереджувальних сигналів;
  - зупинка перед перехрестям;
  - дотримання сигналів світлофора або регульовальника;
  - плавність зрушення з місця після зупинки;
  - оцінка дорожніх обставин при наближенні до нерегульованого перехрестя, урахування вимог знаків, розмітки, сигналів інших учасників руху;
  - додержання права проїзду транспортних засобів, які мають перевагу в русі;
  - під'їзд до перехрестя і проїзд пішохідного переходу;
  - виконання випередження та обгону;
  - виконання зупинки транспортного засобу.
5. Розбір контрольного заїзду.
6. Очищення мопеда, моторолера й установка його на місце.
7. Оцінка вмінь і звичок учня/слухача, оцінка в книжці обліку.

Майстер виробничого навчання

(_____)

ПРОФЕСІЙНО – ТЕХНІЧНЕ УЧИЛИЩЕ № _____

КАРТКА

обліку навчання водінню мототранспортних засобів
(категорія А1)

Прізвище _____ Ім'я _____ По батькові _____

Група № _____ Професія _____

Початок навчання водінню “___” _____ 20__ р.

Кінець навчання водінню “___” _____ 20__ р.

Прізвище майстра в/н _____

Марка навчального мототранспортного засобу: _____

ПРАВИЛА ВЕДЕННЯ І ЗБЕРІГАННЯ КАРТКИ

1. Картка видається учневі при зарахуванні на навчання і зберігається в навчальній частині до закінчення навчання в навчальному закладі.
2. Без пред'явлення картки учень до екзаменів в Державтоінспекції – **не допускається**.
3. На кожному занятті з водіння картка надається майстру для запису результатів проведення занять.
4. По закінченні навчання картка здається в навчальну частину і зберігається згідно вимог діловодства.

Місце для
фото-
графії

Заступник директора
з навчально-виробничої роботи

М.П. _____

Назва розділів та вправ за навчальною програмою	К-сть годин	Дата	Фактично виконано годин	Оцінка	Підпис	
					Майст- ра в/н	учня
ТЕМА 1. СИСТЕМИ КЕРУВАННЯ ТРАНСПОРТНИМ ЗАСОБОМ І СИГНАЛІЗАЦІЇ (1 година)						

Вправа № 1. Інструктаж з техніки безпеки. Посадка водія на транспортний засіб, положення водія транспортного засобу за кермом, вихід з транспортного засобу Розгашування системи керування, сигналізації та контрольньо-вимірювальних приладів Початок руху, переключення передач і гальмування. Регулювання дзеркал. Підготовка двигуна до запуску, запуск та зупинка двигуна. Прогрівання двигуна, спостереження за показаннями контрольньо-вимірювальних приладів. Рушання з місця, переключення передач у висхідному і низхідному порядку (з працюючим двигуном і піднятим ведучим колесом), поставлення важеля переключення передач у висхідну позицію Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 1.	1					
ТЕМА 2. ПІДГОТОВКА ДО ВИЇЗДУ І РУХ НЕВЕЛИКОЮ ШВИДКІСТЮ (1 година)						
Вправа № 2. Інструктаж з техніки безпеки. Контрольний огляд транспортного засобу перед виїздом, запуск та прогрівання двигуна Повільне рушання з місця, рух по прямій на першій передачі Підтримання заданої частоти обертів колінчатого валу двигуна. Збереження рівноваги, гальмування та зупинка транспортного засобу Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 2.	1					
ТЕМА 3. РУХ З РІЗНОЮ ШВИДКІСТЮ (2 години)						
Вправа № 3. Інструктаж з техніки безпеки. Рух по прямій. Регулювання швидкості руху шляхом зміни режиму роботи двигуна Вибір місця зупинки транспортного засобу. Зупинка двигуна. Поставлення важеля перемикачів передач у висхідну позицію Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 3.	1					
Вправа № 4. Інструктаж з техніки безпеки. Рушання з місця, розгін. Перемикачів передач у висхідному і низхідному порядку Рушання з місця, послідовне перемикачів передач, увімкнення сигналів повороту, зупинка транспортного засобу у визначеному місці. Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 4.	1					
ТЕМА 4. РУХ ІЗ ЗМІНОЮ НАПРЯМКУ (2 години)						
Вправа № 5. Інструктаж з техніки безпеки. Увімкнення сигналів повороту під час зміни напрямку руху Рушання з місця, розгін, повороти праворуч, ліворуч на кільцевому маршруті Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 5.	1					
Вправа № 6. Інструктаж з техніки безпеки. Рушання з місця, послідовне перемикачів передач. Гальмування двигуном та гальмами. Екстрене гальмування. Зупинка транспортного засобу у визначеному місці Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 6.	1					
ТЕМА 5. МАНЕВРУВАННЯ В УМОВАХ ОБМЕЖЕНОГО ПРОЇЗДУ (5 години)						
Вправа № 7 Інструктаж з техніки безпеки. Проїзд по "колу". Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії. Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 7.	1					
Вправа № 8. Інструктаж з техніки безпеки. Проїзд по "габаритному коридору"з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч. Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії. Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 8.	1					
Вправа № 9. Інструктаж з техніки безпеки. Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом праворуч. Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії. Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 9.	1					

Вправа № 10. Інструктаж з техніки безпеки. Проїзд по "габаритному коридору" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом ліворуч. Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії. Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 10.	1					
Вправа № 11. Інструктаж з техніки безпеки. Проїзд по "вісімці" з прямолінійного руху і з попереднім поворотом ліворуч. Зупинка транспортного засобу на стоп-лінії. Самостійне виконання учнями/слухачами вправи № 11.	1					
Вправа № 12. Залік. Інструктаж з техніки безпеки. Контроль за виконанням прийомів і вправ.	1					

ПРИМІТКА:

1. Вправи з водіння слід відпрацьовувати з першого тижня навчання.
2. Під час вступного інструктажу майстер в/н проводить інструктаж учням з безпеки праці та безпеки дорожнього руху.
3. Вправи з досягнення плавності початку руху та вправи з досягнення впевненості в прийомах користування органами керування мотоциклом проводяться спочатку від 1-й передачі до вищої та в зворотній послідовності.

ОБЛІК ВИКОНАННЯ ВПРАВ

№.№. тем	Назва розділів з індивідуального водіння мотоциклів	Виконано годин	Оцінка	Підпис	
				Учня	Майстра
1	Системи керування транспортним засобом і сигналізації.	1			
2	Підготовка до виїзду і рух з невеликою швидкістю.	1			
3	Рух із різною швидкістю.	2			
4	Рух із зміною напрямку.	2			
5	Маневрування в умовах обмеженого проїзду.	5			
	Залік	1			
ВСЬОГО :		12			

До екзамену в інспекції Державтоінспекції **ДОПУСТИТИ (НЕ ДОПУСТИТИ)**
(необхідне - підкреслити)

Заступник директора з
навчально-виробничої роботи _____

ДЛЯ ЗАУВАЖЕНЬ

при проведенні індивідуального водіння
мототранспортних засобів

